<u>**ใบความรู้ เรื่องนาฏยศัพท์**</u>

การฟ้อนรำที่ดีเด่นจะต้องมีลักษณะที่งดงาม หรือลีลาท่ารำที่งดงาม ผู้รำจะต้องเคลื่อนไหวร่างกายให้สอดคล้อง กลมกลืนกันไปทุกส่วนของร่างกาย การฝึกหัดการเคลื่อนไหวมือและเท้า ในวงการละครไทย เรียกว่า "นาฏยศัพท์"

<u>**นาฏยศัพท์**</u> หมายถึง ศัพท์ที่ใช้เกี่ยวกับลักษณะท่ารำ ที่ใช้ในการฝึกหัดเพื่อแสดงโขน ละคร เป็นคำที่ใช้ในวงการนาฏศิลป์ไทย สามารถสื่อความหมายกันได้ทุกฝ่ายในการแสดงต่าง ๆ

ในบทเรียนนี้จะเป็นท่ารำประกอบเพลง งามแสดเดือน ซึ่งต้องใช้ท่าทางดังนี้

<u>เอียง</u> คือ การเอียงศีรษะ ต้องกลมกลืนกับไหล่และลำตัวให้เป็นเส้นโค้ง ถ้าเอียงซ้ายให้หน้าเบือนทางขวาเล็กน้อย ถ้าเอียงขวาให้หน้าเบือนทางซ้ายเล็กน้อย

<u>เปิดคาง</u> คือ ไม่ก้มหน้า เปิดปลายคางและทอดสายตาตรงสูงเท่าระดับตาตนเอง

<u>กดคาง</u> คือ ไม่เชิดหน้าหรือเงยหน้ามากเกินไป

วง คือ การเหยียดมือให้ตึงทั้งห้านิ้ว แต่นิ้วหัวแม่มือหักเข้าหาฝ่ามือเล็กน้อย การตั้งวงที่สวยงาม
ต้องหักข้อมือเข้าหาลำแขนบนให้มาก ทอดลำแขนให้ส่วนโค้งพองาม และงอศอกเล็กน้อย วงแบ่งออกเป็น

<u>วงบน</u> คือ ยกแขนไปข้างลำตัว ทอดศอกโค้ง มือแบ ตั้งปลายนิ้วขึ้น
วงพระปลายนิ้วอยู่ระดับศีรษะ ส่วนวงนางปลายนิ้วจะอยู่ระดับหางคิ้ว และวงแคบกว่า

<u>จีบคว่ำ</u> คือ การคว่ำฝ่ามือให้ปลายนิ้วชี้ลง หักข้อมือเข้าหาลำแขน

<u>จีบหงาย</u> คือ การหงายฝ่ามือให้ปลายนิ้วชี้ขึ้น ถ้าอยู่ระดับหน้าท้องเรียกว่า จีบหงายชายพก

<u>ซอยเท้า</u>   คือ กิริยาที่ใช้จมูกเท้าวางกับพื้น ยกส้นเท้าน้อยๆ ทั้ง ๒ ข้าง แล้วย่ำซ้ายขวาถี่ๆ จะอยู่กับที่หรือเคลื่อนที่ก็ได้

เนื้อเพลง งามแสงเดือน

งามแสงเดือนมาเยือนส่องหล้า	งามใบหน้าเมื่ออยู่วงรำ (ซ้ำ)
เราเล่นเพื่อสนุก	เปลื้องทุกข์ให้วายระกำ
ขอให้เล่นฟ้อนรำ	เพื่อสามัคคีเอย

ท่าทางประเพลง งามแสงเดือน (ท่าสอดสร้อยมาลา)

